

 ALLE MAND PÅ DÆK. Bliv medlem, og støt økosystemet. Du bestemmer selv prisen. Send os din mail via MobilePay.

 MobilePay 125016

BOOTSTRAPPING

Vil du gerne kunne tale over 43 sprog? Med denne enhed kan du det øjeblikkeligt

Vil du gerne kunne tale over 43 sprog? Med denne enhed kan du det øjeblikkeligt

enence.com

LÆS MERE

Forside (/)

Anmeldelse af Tag bladet fra munden

Hvorfor politikere taler som de gør

Skrevet af

Christian Kock ()
Professor ()
46 artikler
0 indlæg

Her er en oplysende, kompetent og velskrevet introduktion til begrebet framing i politisk kommunikation. Forfatterne leverer en virkelig lødige gennemgang af begrebet, men de har også i høj grad et bestemt budskab. Christian Kock læser bogen Tag bladet fra munden retorisk.

Facebook og LinkedIn

Vi annoncerer dit jobopslag direkte til potentielle kandidater på Facebook og LinkedIn.

Titlen *Tag bladet fra munden* handler om, at alle, der har politiske holdninger og værdier, skal lære at lade disse holdninger og værdier komme klart til udtryk i deres kommunikation. Og som langt det stærkeste middel til at udtrykke værdier og holdninger peger de på *framing* – det at man konsekvent lader sin sprogbrug være præget af disse værdier.

Det har konservative kræfter i USA og borgerlige kommunikatører i Danmark været meget bedre til gennem mange år end deres centrum-venstreorienterede modparter – og derfor er så megen af tænkningen og den gennemførte politik i de to lande blevet gennemsyret af konservative/borgerlige holdninger.

Et retorisk kunststykke i god formidling

Opfordringen til alle i den offentlige sfære til at frame deres kommunikation ud fra holdninger er parret med en stærk og tydelig kritik af tendensen til, at især de "gamle" partier her i landet klumper

sig sammen om en "nødvendighedens politik" – der i realiteten er en illusion om, at der er én bestemt rationel, uomgængelig politik, der ikke reelt kan diskuteres, og som typisk har sit udspring hos Finansministeriets økonomer.

Her nævner de to forfattere blandt andet den interessante bog af Ove Kaj Pedersen og J. Campbell, udgivet på Princeton universitetsforlag i 2014, *The National Origins of Policy Ideas*

([http://research.cbs.dk/da/publications/uuid\(d3928f03-eacd-4479-b048-29251aa07c75\).html](http://research.cbs.dk/da/publications/uuid(d3928f03-eacd-4479-b048-29251aa07c75).html)), hvori det bliver påvist, at der i Danmark er en form for "økonomisk broderskab", et "vidensregime" blandt økonomer, som ud fra forenkede og spekulative modeller er enige om det meste – i modsætning til forholdene i andre lande, hvor økonomer er langt mere uenige.

Det er blot ét eksempel på, at bogen omtaler interessant og tankevækkende ny forskning – og gør det på en måde, der er oplysende og klar. Selv om bogen er forskningsbaseret, er den et retorisk kunststykke i god formidling. Begreber og teorier gennemgås og eksemplificeres roligt og tålmodigt i en velgennemtænkt struktur.

Der er fremragende eksempler på det meste – for eksempel når bogen lægger ud med at minde om fiaskoen for "betalingsringen" og overbevisende påpeger, at selve denne betegnelse var medansvarlig for projektets forlis, fordi den lagde en helt forkert framing omkring det, der var tale om.

Sandt nok – det var typisk venstreorienteret egocentrisme og blåøjethed, at man i betegnelsen betonedede *betaling*. Man kan se for sig, at det for ideens ophavsmænd og –kvinder var centralt at få bilisterne til at bøde, nu skulle de rammes for ikke at køre på cykel eller i tog!

Betalingsringen blev fra begyndelsen framet helt forkert. Helle Thorning-Smidt måtte ændre kurs. Polfoto/Jens Dresling.

Gennemførte framing-analyser

Helt rigtigt set af de to forfattere. De tegner hele tiden perspektiver både til konkrete, aktuelle sager og til almene, vidtrækkende problemstillinger og teorier. De leverer også fire fortræffelige eksempler på gennemførte framing-analyser – og det er øjenåbnende at få demonstreret, at sådanne analyser både kan være kvantitative (som samfundsfaglige analytikere gerne vil) og

kvalitative, tekstbaserede (som humanister excellerer i). Begge typer har deres fortrin og svagheder, som bliver klart påpeget. Forfatterne forsømmer heller ikke at komme med meget konkrete råd både til praktikerne og til analytikerne.

Der er altså en masse ros herfra til denne gennemarbejdede bog og dens sammensmeltning af faglig formidling og dagsaktuelt budskab. Men der er også nogle problematiske og diskutabile sider ved den. Overordnet set virker det som om, forfatterne er så forhippede på deres opråb om, at vi alle nu skal frame vore budskaber ud fra vore grundlæggende værdier, at de stort set glemmer at sige nogle vigtige ting – som efter denne anmelders mening afgjort også burde have været sagt.

Dels er der nogle seriøse forbehold, man bør tage ved selve ideen om, at vi skal frame på livet løs. Dels burde det i det mindste nævnes, at der derudover er nogle ting, der *også* tiltrænges på området politisk kommunikation.

Hvad er holdninger, og hvad er formodninger?

Man kan ikke for alvor mene - og det gør forfatterne sådan set heller ikke – at alle bare skal frame alt, hvad remmer og tøj kan holde, så skal vi nok få en god demokratisk offentlighed. Det, der mangler at blive sagt her (eller som skulle siges mere tydeligt), kan udtrykkes sådan: Man kunne ønske en skelnen mellem begreberne *holdning* og *formodning* – men den får vi ikke. For eksempel er dét, at nogen framer de ledige som dovne, ifølge de to forfattere en framing, der udspringer af de pågældende afsenderes dybtliggende holdning (værdier).

Men er vi ikke herovre i noget, der snarere bør kaldes en antagelse eller formodning – og dermed noget der kan være mere eller mindre sandt vs. falsk? Hvis man for eksempel mener, at alle millionærer er skattesnydere, *eller* at alle muslimer er tilhængere af sharia, *eller* at alle ledige er dovne - så taler vi ikke længere om, at man giver udtryk for sine *værdier*, vi er derimod ovre i, at disse meninger er *formodninger* (eller om man vil, påstande) om virkeligheden.

Og vel at mærke formodninger, der efter alt at dømme er falske. I hvert fald er ikke *alle* millionærer skattesnydere, og ikke *alle* muslimer shariatilhængere, og ikke *alle* ledige dovne – og så videre. Med andre ord, hvis man fremturer med sådan en framing, så bør man da ikke roses for, at man tager bladet fra munden og lader sin dybtfølte, grundlæggende "holdning" eller værdi komme til udtryk i sin framing. Så bør man tværtimod kritiseres for at bruge en framing, der på usand og dermed kritisabel vis generaliserer om en hel gruppe.

En *holdning* er det derimod, hvis man for eksempel mener, at skattesnyderi er dybt forkasteligt - ligesom det er en holdning at mene, at skattesnyderi er rosværdigt (sådan som Glistrup mente). Holdninger er attituder, som vi har *inden i* os – på dansk udtrykker vi dem typisk ved at sige "Jeg synes at ...".

Formodninger og antagelser handler derimod om verden uden for os – og dem udtrykker vi typisk ved at sige "Jeg *tror* at ...". Men sætter man for eksempel "Jeg tror"-sætningen foran udsagnet om, at alle ledige er dovne, så er det let at høre, at man er ude i en påstand om

verden, som formentlig er falsk, og som skader andre – og at udslynge den slags skal man ikke roses for, som om man var en dygtig kommunikator.

Bogen skelner efter min mening ikke nok mellem at *synes* noget og at *tro* noget. Dertil er forfatterne alt for optaget af deres budskab om, at man skal tage bladet fra munden og lade sine grundlæggende holdninger komme til udtryk i sin framing – og om, at det skal centrum-venstre også gøre, ligesom højrefløjen har gjort i mange år med stort held.

Det diskurs-etiske standpunkt

Nå, skal centrum-venstre bare gøre *alt*, hvad højre har gjort, blot med omvendt fortegn? Men var der ikke noget af det, som højrefløjen fik succes med, der var kritisabelt – ud fra noget man med et højstemt Habermas-udtryk kunne kalde et "diskurs-etisk" standpunkt? Skal den anden side så bare gøre det samme? Bliver der så balance i tingene? Og så kører det hele bare? Nej, taberne bliver de borgere og vælgere, der skal høre på det.

Det er ikke fordi, forfatterne ikke er opmærksomme på, at framing (trods al deres glødende anbefaling af den) godt kan være manipulerende, fordrejende og rent ud sagt usand. De nævner (s. 30), at "framing kan bruges til at forvrænge vores virkelighedsopfattelse eller fordreje bredt anerkendt viden", og de argumenterer i forbifarten for, "at der går et skel mellem på den ene side ærlig, retvisende og demokratisk framing og på den anden side uærlig, fordrejende og udemokratisk framing" (s. 38).

Dette er deres vigtigste faglige inspiration, professor i lingvistisk, George Lakoff, også opmærksom på. Men ligesom Lakoff mangler de to forfattere aldeles en afklarende diskussion af, hvad der skal forstås ved retvisende vs. fordrejende, altså hvor går grænsen, og hvorfor gør den det? Hvad er for eksempel udemokratisk framing? Og for det andet drager de to forfattere tilsyneladende slet ingen konsekvenser af at uærlig, fordrejende og udemokratisk framing findes.

Lingvisten, George Lakoff, er forfatternes vigtigste faglige inspiration.

En konsekvens kunne ellers være, at det kunne være en opgave både for kommunikationsforskere og for politiske debattører og

andre kommunikatører at afsløre og kritisere den slags framing. Men det står der ikke noget om i bogen. En anden konsekvens kunne være at sige, at der i undervisningssystemet burde indgå undervisning i framing og andre nøglefænomener i politisk kommunikation – altså ikke blot undervisning i at *bruge* framing til at udtrykke sine grundlæggende værdier, men også undervisning i at *evaluere* og om nødvendigt *gennemskue og kritisere* kritisabel, det vil sige "uærlig, fordrejende og udemokratisk" framing.

Den kritiske komponent

Dette måtte selvfølgelig meget gerne være koblet med undervisning i at kommunikere – derunder *argumentere* – for sine politiske holdninger og indgå i debat med andre. Den slags er for eksempel med blandt de færdigheder, som skoleungdommen i Storbritannien skal undervises i ifølge programmet om "Citizenship"-undervisning, der blev indført i 2002.

Den slags er derimod ikke nævnt med et eneste ord i læseplanen ("Fælles mål") for faget samfundsfag i den danske grundskoles ældste klasser. Eleverne skal kun lære en slags mini-politologi om institutioner og partier og magtforhold. Intet om politisk kommunikation indgår i programmet.

Men det ville være meget problematisk, hvis framing i teori og praksis blev det eneste eller det dominerende indhold i en undervisning og en øget bevidsthed om politisk og demokratisk kommunikation. Der ville fatalt mangle en kritisk komponent i forhold til framing og politisk kommunikation generelt. Og den eneste konstruktive komponent burde ikke kun være "Sådan framer du". Der er jo også noget inden for politisk kommunikation, der hedder argumentation. Argumenter kan også betyde noget – ikke kun frames.

George Lakoff har i den grad oversolgt sit budskab med slagord som "Frames trump facts" (<https://edge.org/response-detail/10696>) – og det gælder også efter, at Donald Trump har meldt sig på den politiske bane! Retvisende faktaudsagn er noget af det, der er akut brug for, og de er sammen med værdipræmisser opskriften på politisk argumentation. Det ved de to forfattere sådan set godt. De drager bare ikke rigtig nogen konsekvenser af det.

Læs en politologisk vinklet anmeldelse af samme bog her (<https://www.kommunikationsforum.dk/artikler/Ny-bog-om-framing>).

RELATEREDE ARTIKLER

Dette udspekulerede vrøvl vil du høre de næste tre uger (/artikel/De-retoriske-tricks-og-kneb-i-valgkampen-2015) - Hvilke retoriske tricks og manøvrer vil vi få at se i valgkampen? Her er en oversigt over nogle af dem, som vi kan forve...

Alt om politik og samfund (/artikel/Politik-retorik-filosofi-og-oekonomi-paa-Kforum) - Du kender Lars og Helle ud og ind, men du kan også både navn og politisk ståsted på europæiske og amerikanske politikere...

Den feje flygtninge-fejlslutning (/artikel/Retorisk-analyse-af-udlaendingedebatten-i-valgkampen-) - Udlændingekortet er i den grad blevet brugt i valgkampen, hvor politikerne konkurrerer om, hvem der kan stramme mest op ...

Spot Støjbergs støj (/artikel/christian-kock-analyserer-inger-stoejbergs-retorik) - Inger Støjberg er placeret på en af de mest profilerede poster i Løkkes regering. Spørger du hende om fortiden, taler hu...

Fin framing af framing (/artikler/Ny-bog-om-framing) - Vi bliver forført af ord, og de færreste tænker over, at der ofte ligger en effektiv framing bag – særligt på den politi...

Gør mig lige en kæmpe bjørnetjeneste (/artikler/paa-eventyr-i-de-glemte-betydninger) - I vores dagligdag bruger vi tit udtryk, som har en anden betydning end de ord, der fysisk er i udtrykket. Det kaldes et ...

Anthony Weiners Twittersex på film (/artikler/Ny-dokumentarfilm-om-Anthony-Weiner-gate) - Ny dokumentarfilm fortæller den usædvanligt medrivende og skandaløse historie om det demokratiske medlem af USA's kongre...

I wrote it! (/artikler/De-bedste-og-daarligste-taler-fra-de-partikonventerne-2016) - Hvilke taleøjeblikke bliver stående i vores hukommelse efter partikonventerne i USA? Khizr Khans? Melania Trumps? Sarah ...

Valgets værste debatbrølere (/artikler/Hvad-man-skal-undgaa-i-en-amerikansk-valgdebat) - Har du nogensinde gjort noget virkelig dumt og bare ønsket, at du kunne slette det fra alles hukommelse? Så trøst dig me...

Vinderen i nat vinder valget (/artikler/En-analyse-og-optakt-til-den-foerste-Tv-duel-mellem-Trump-og-Clinton) - Lidt under en tredjedel af USA's indbyggere, over 100 millioner mennesker. Så mange forventes at sidde foran en skærm ma...

Taber Mette på sin tavshed? (/artikler/Magtkommunikation) - I årtier har politisk kommunikation sagt, at vejen til at sætte og vinde dagsordener går gennem proaktivitet, klare mark...

Clintons tabertale: Hillary gav faklen videre (/artikler/Analyse-af-Clintons-tabertale) - Hillary Clinton bliver ikke den første kvindelige præsident i USA. Derfor gik hun i går aftes på talerstolen for at hold...

Troværdig kommunikation efter Trump (/artikler/Udvidelse-af-autenticitetszonen) - Autenticitetszonen er blevet udvidet: Brugt rigtigt kan grovheder, løgne og direkte amoral styrke en politisk kandidat. ...

Russernes danske medie-katolik (/artikler/Iben-Thranholm-newspeek-networks-danske-medier-religion-kristendom-islam) - Putin er et forbillede, yoga kan føre til dæmonbesættelse, og Vesten er ved at begå "kulturelt selvmord". Det skorter ik...

Forarg eller forfør med forretningsframing (/artikler/Corporate-framing-maalgruppe-virksomhed) - Ofte forbindes framing med politisk debat, men virksomheder og offentlige organisationer framer også hele tiden - og oft...

Giv din stemme

4,6/5

10 stemmer

KOMMENTARER

0 kommentarer

Sortér efter Ældste

Tilføj en kommentar ...

[Plugin til Facebook-kommentarer](#)

UDVALGTE JOB (/KOMMUNIKATION-JOB)

**SUNDHEDS-
OG ÆLDREMINISTERIET**
(/kommunikation-job/sundheds--

**Praktikant (/kommunikation-
job/sundheds--og-**

Frist: 2. juli

AALBORG UNIVERSITET

**Kommunikationskonsulent
(/kommunikation-job/aalborg-**

Frist: 9. august